

ĐÁP ÁN THAM KHẢO
KÌ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10 NĂM HỌC 2023 - 2024
MÔN: NGỮ VĂN
SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO HẢI DƯƠNG

I. PHẦN ĐỌC - HIỂU

Câu 1: Phương thức biểu đạt chính: Tự sự.

Câu 2: Theo đoạn trích trên, *Hành tinh thứ năm lạ lắm hết sức* vì đó là hành tinh bé nhất trong tất cả, nơi đó chỉ vừa đủ chỗ cho một cột đèn đường và một người thấp đèn.

Câu 3: Trong đoạn: *Có thể là người này rất kỳ quặc. Nhưng ông ta không kì quặc bằng ông vua, hay ông hợm hĩnh, hay ông nhà buôn, hay ông nát rượu.*

=> Biện pháp tu từ được sử dụng: So sánh.

Tác dụng:

- Tác giả so sánh "người này" với ông vua, ông hợm hĩnh, ông nhà buôn, ông nát rượu => nhấn mạnh việc người này không kì cục bằng những người trên. Ngoài ra, hình ảnh so sánh còn làm cho câu văn sinh động, khiến người đọc, người nghe dễ hiểu.

Câu 4:

Suy nghĩ của Hoàng tử bé: cho rằng công việc của người thấp đèn là một công việc rất chi đẹp đẽ.

Học sinh nêu suy nghĩ của mình, sau đó dùng lí lẽ để chứng minh lí lẽ ấy.

Câu trả lời tham khảo:

- Em đồng ý với suy nghĩ của Hoàng tử bé rằng công việc của người thấp đèn là một công việc rất chi đẹp đẽ, vì:

+ Khi ông ấy bật đèn tức là ông ấy đã khai sinh thêm một vì sao, một bông hoa, đó là những thứ làm đẹp cho đời, tô điểm cho cuộc đời thêm tươi đẹp.

+ Khi ông ấy tắt đèn cũng là lúc ông để cho những điều "tươi đẹp của cuộc đời" ấy được đi ngủ, được nghỉ ngơi, đó cũng là một việc có ích.

=> "Người đàn ông" đó là người có trách nhiệm với công việc của mình, bên cạnh đó, nhờ việc có trách nhiệm với công việc của mình mà từ đó, những "sự vật" có thời gian nghỉ ngơi và làm việc rõ ràng.

II. PHẦN LÀM VĂN

Câu 1:

Yêu cầu về hình thức: viết đúng một đoạn văn khoảng 200 chữ.

Yêu cầu về nội dung: bài làm có những nội dung chính sau:

- Giới thiệu vấn đề nghị luận: không nên "cãi nhau, đánh nhau".

- Giải thích:

ĐÁP ÁN THAM KHẢO

KÌ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10 NĂM HỌC 2023 - 2024

- Câu thơ: "Đừng cãi nhau đừng đánh nhau nghe con" của tác giả Y Phương khuyên nhủ con tránh xa việc tham gia bạo lực học đường.

- Giải thích bạo lực học đường:

+ Là những hành vi thô bạo, ngang ngược, bất chấp công lý, đạo lý, xúc phạm trấn áp người khác gây nên những tổn thương về tinh thần và thể xác diễn ra trong phạm vi trường học.

+ Hiện nay nó có xu hướng gia tăng nhanh chóng, diễn ra ở nhiều nơi do đó đang trở thành một vấn nạn của xã hội.

- Hiện trạng của bạo lực học đường:

+ Lãng mạ, xúc phạm, chửi bậy đối với người khác.

+ Làm tổn thương đến tinh thần bạn bè.

- Hậu quả của việc "cãi nhau, đánh nhau":

+ Với nạn nhân:

Tổn thương về thể xác và tinh thần.

Tổn hại đến gia đình, người thân, bạn bè người bị hại.

Tạo tính bất ổn trong xã hội: tâm lý lo lắng bất an bao trùm từ gia đình, nhà trường, đến xã hội.

+ Người gây ra bạo lực:

Con người phát triển không toàn diện

Mầm mống của tội ác mất hết tính người sau này.

Làm hỏng tương lai chính mình, gây nguy hại cho xã hội.

Bị mọi người lên án, xa lánh, căm ghét.

- Liên hệ bản thân:

+ Khuyến nhủ các bạn trong lớp, các bạn xung quanh tránh xa bạo lực học đường.

Câu 2:

* Bài làm có những ý chính sau:

Cảnh đoàn thuyền ra khơi đánh cá:

- Khổ thơ 1: Cảnh ra khơi trong buổi chiều hoàng hôn huy hoàng, tráng lệ và giàu sức sống.

Mặt trời xuống biển như hòn lửa

Sóng đã cài then đêm sập cửa

+ Điểm nhìn của nhà thơ: giữa biển khơi bao la.

ĐÁP ÁN THAM KHẢO

KÌ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10 NĂM HỌC 2023 - 2024

+ Tác giả cảm nhận độc đáo về hình ảnh mặt trời qua biện pháp nhân hóa, so sánh đặc sắc khiến cảnh biển vào đêm đẹp, kỳ vĩ, tráng lệ như thần thoại, nhưng gần gũi, thân quen.

+ Câu thơ khiến ta hình dung cả đoàn thuyền chứ không phải con thuyền đơn độc ra khơi.

+ Từ “lại” diễn tả công việc lao động thường ngày, nhịp lao động trở nên tuần hoàn.

+ “Câu hát căng buồm với gió khơi”: khí thế lao động phơi phới, mạnh mẽ của đoàn thuyền cũng như sức mạnh lao động làm chủ cuộc đời và biển khơi.

Trong đoạn thơ trên hình ảnh được lặp lại so với khổ thơ đầu hình ảnh “Đoàn thuyền chạy đua cùng mặt trời”.

- Đây là hình ảnh hoành tráng, lãng mạn và đặc biệt.

Đoàn thuyền lớn lao, sánh ngang với hình ảnh mặt trời vĩ đại.

+ Huy Cận lấy một vật nhỏ bé, bình dị để đi ngầm so sánh với hình ảnh vĩ đại của thiên nhiên.

+ Cách nói nhân hóa, nói phóng đại diễn tả nguồn năng lượng, sức sống, sức lao động của vãn hăng say, mạnh mẽ sau một đêm lao động của người dân chài lưới.

+ Qua đó, tác giả làm nổi bật hình ảnh những người lao động, thực chất là người dân chài lưới.

→ Những người lao động miệt mài với biển khơi nay trở về trong tư thế sừng sững ngang với vũ trụ, thậm chí trong cuộc chạy đua với thiên nhiên họ đã chiến thắng, họ làm chủ được thiên nhiên và là chủ của cuộc đời mình.

Cảnh đoàn thuyền trở về trong buổi bình minh lên

a. Cảnh đoàn thuyền trở về

- Câu đầu tác giả lặp lại ở khổ thơ 1: “Câu hát căng buồm với gió khơi”

+ Có từ “với” là khác, có lẽ tác giả tránh sự lặp lại ở câu thơ trước => làm cho khổ thơ cuối giống như điệp khúc của một bài hát, tạo cảm giác tuần hoàn về thời gian, về công việc lao động; nhấn mạnh khí thế tâm trạng của những người dân. Đoàn thuyền ra đi hào hứng sôi nổi, nay trở về cùng với tinh thần ấy rất khải trương. Câu hát đưa thuyền đi nay câu hát lại đưa thuyền về.

+ Bằng biện pháp khoa trương và hình ảnh nhân hóa “Đoàn thuyền chạy đua cùng mặt trời”: cho thấy con người và vũ trụ chạy đua trong cuộc vận hành vô tận, con người đã mang tầm vóc lớn lao của thiên nhiên vũ trụ trong cuộc chạy đua này và con người đã chiến thắng. Có thể nói Huy Cận đã lấy tình yêu của mình đối với cuộc sống mới của nhân dân khám phá ra vẻ đẹp hùng vĩ. Thay vào không gian vũ trụ buồn hiu hắt của thơ ông trước cách mạng tháng Tám.

ĐÁP ÁN THAM KHẢO
KÌ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10 NĂM HỌC 2023 - 2024

b. Bình minh trên biển

- Mở đầu bài thơ là cảnh hoàng hôn, kết thúc bài thơ là cảnh bình minh: “Mặt trời đội biển nhô màu mới”. Ánh mặt trời sáng rực, từ từ nhô lên ở phía chân trời xa cảm giác như mặt trời đội biển. Câu thơ với ẩn dụ táo bạo cho thấy sự tuần hoàn của thời gian, của vũ trụ.
- Hình ảnh: “mắt cá huy hoàng muôn dặm phơi” gợi nhiều liên tưởng như những mặt trời nhỏ bé đang tỏa rạng niềm vui trước thành quả lao động mà con người đã giành được sau một đêm lao động trên biển. => đó là cảnh tượng đẹp huy hoàng giữa bầu trời và mặt biển, giữa thiên nhiên và thành quả lao động.